

JUDECĂTORIA ORHEI

Republica Moldova, MD-3505, or. Rezina, str. Voluntarilor, nr.3
email: jrz@justice.md, Tel. +373 (254) 2 56 22, +373 (254) 2 56 10,
<https://jor.instante.justice.md/>

Nr. 630 din 16.10.2016

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu nr.28

Vă expediem, spre examinare conform competenței legale, cererea avocatului Gheorghe Postolachi privind sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova ridicată în cadrul examinării cauzei penale nr. 1-157/2017.

Anexă: cererea avocatului și înscrisurile anexate, pe 2 file.

Judecător

V. Cuculescu

Executat: M. Calugher

Tel: 025421617;

1

**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
A REPUBLICII MOLDOVA**
str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, Chișinău, MD-2004, Republica
Moldova

SESIZARE
privind excepția de neconstituționalitate
prezentată conform art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume, prenume: Gheorghe Postolachi.
2. Calitatea procesuală: avocat, apărător al inculpatei Cornos Elena.
3. Adresa: Republica Moldova, mun. Chișinău, _____.
4. Telefon:
5. E-mail: victorgicu73@gmail.com.

II. OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect controlul constituționalității următoarelor prevederi din Codul de procedură penală, în măsura în care acestea permit ca încetarea calității de bănuț și dobândirea calității de învinuit să se producă numai prin emiterea internă a unei ordonanțe de punere sub învinuire, înainte de înaintarea efectivă și comunicarea acuzației persoanei:

1. art. 63 alin. (5), în partea textului: „sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire”;
2. art. 65 alin. (1), în partea textului: „față de care s-a emis, în conformitate cu prevederile prezentului cod, o ordonanță de punere sub învinuire”;
3. art. 231 alin. (5), în măsura în care prelungirea până la prima zi lucrătoare este aplicabilă termenului maxim de menținere în calitate de bănuț prevăzut de art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP.

Articolul 282 alin. (1)-(2) CPP este invocat ca normă de corelare, nu ca obiect autonom al controlului. El stabilește că înaintarea acuzației este o acțiune procesuală distinctă de emiterea ordonanței și că aducerea la cunoștință a acesteia se atestă prin semnături, cu indicarea datei și orei punerii sub învinuire.

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT ÎN INSTANȚA DE JUDECATĂ

1. În Judecătoria Orhei, sediul Rezina, se examinează cauza penală nr. 2013470138 privind învinuirea lui Cornos Elena de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 327 alin. (2) și art. 332 alin. (1) Cod penal.
2. Cauza penală a fost pornită la 28.05.2013 de către organul de urmărire penală al IP Șoldănești.
3. La 05.12.2016, Cornos Elena a fost recunoscută prin ordonanță în calitate de bănuț.
4. La 03.03.2017, ora 15:22, procurorul Ion Bernaz a expediat o telefonogramă lui Cornos Elena și avocatului Lefter Stela, stabilind înaintarea învinuirii pentru 06.03.2017, ora 16:00. O citație a fost expediată și prin poștă.
5. Ordonanța de punere sub învinuire poartă data de 03.03.2017. Potrivit materialelor invocate de apărare, ordonanța a fost efectiv adusă la cunoștință și semnată de participanți la 09.03.2017.
6. Apărarea contestă legalitatea acestei puneri sub învinuire, invocând depășirea termenului maxim al calității de bănuț și diferența dintre data formală înscrisă pe ordonanță și data reală a înaintării acuzației.
7. Pentru soluționarea cererii privind nulitatea ordonanței de punere sub învinuire, instanța trebuie să stabilească dacă termenul de la art. 63 alin. (2) pct. 3) este oprit prin simpla emitere/dare a ordonanței sau prin punerea efectivă sub învinuire, verificabilă prin formalitățile art. 282 alin. (2) CPP.

1) PREVEDERILE RELEVANTE ALE CONSTITUȚIEI REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 1 alin. (3) – Republica Moldova este un stat de drept, în care dreptatea, drepturile și libertățile omului constituie valori supreme și sunt garantate.

Articolul 4 alin. (1) – dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 20 – orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care îi încalcă drepturile, libertățile și interesele legitime.

Articolul 23 alin. (2) – statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle; această garanție presupune existența unor norme accesibile, clare și previzibile.

Articolul 26 – dreptul la apărare este garantat, iar fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

2) JURISPRUDENȚA RELEVANTĂ A CURȚII CONSTITUȚIONALE

Prin HCC nr. 2 din 09.02.2016, Curtea a stabilit mecanismul ridicării excepției de neconstituționalitate și a arătat că judecătorul ordinar verifică doar condițiile de trimitere, fără a se pronunța asupra fondului constituționalității.

Prin HCC nr. 26 din 23.11.2010, Curtea a analizat garanțiile legate de durata calității de bănuț. Curtea a subliniat că termenele art. 63 CPP au funcția de a conferi previzibilitate statutului persoanei și de a preveni menținerea ei într-o situație procesuală incertă. În aceeași hotărâre, Curtea a reținut că

punerea sub învinuire trebuie să facă previzibilă situația persoanei fără a-i leza drepturile fundamentale.

Prin DCC nr. 141 din 22.11.2018, Curtea a examinat o excepție având ca obiect textul „la momentul expirării” din art. 63 alin. (3) și art. 282 alin. (1) CPP. Curtea a considerat acele prevederi suficient de clare și previzibile și a declarat sesizarea inadmisibilă.

Prezenta sesizare este distinctă de DCC nr. 141/2018: ea nu contestă termenul de 48 de ore al art. 282 alin. (1) și nici formula „la momentul expirării” din art. 63 alin. (3), ci sintagma „din momentul emiterii” din art. 63 alin. (5), coroborată cu definiția învinuitului din art. 65 alin. (1), precum și efectul art. 231 alin. (5) asupra unui termen maxim instituit în favoarea persoanei.

3) PREVEDERILE RELEVANTE ALE CONVENȚIEI EUROPENE A DREPTURILOR OMULUI

Articolul 6 § 1 garantează dreptul la un proces echitabil.

Articolul 6 § 3 lit. a) garantează oricărei persoane acuzate dreptul de a fi informată, în termenul cel mai scurt, într-o limbă pe care o înțelege și în mod amănunțit, asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa.

Aceste garanții sunt relevante prin art. 4 din Constituție pentru aprecierea efectivității statutului procesual și a posibilității reale de exercitare a dreptului la apărare.

4) JURISPRUDENȚA RELEVANTĂ A INSTANȚELOR NAȚIONALE

Decizia Curții Supreme de Justiție nr. 1ra-1488/2020 din 20.10.2020 este de o relevanță directă. În cauza respectivă, instanța de apel a considerat că termenul de trei luni fusese respectat deoarece ordonanța de punere sub învinuire era dată în interiorul termenului. Curtea Supremă a calificat această concluzie drept nefondată, reținând că ordonanța fusese semnată de procuror, avocat și persoana acuzată la o dată ulterioară celei înscrise pe act. Această abordare confirmă importanța datei reale, obiectiv verificabile, a acțiunii procesuale.

5) MOTIVELE NECONSTITUȚIONALITĂȚII

1. Conflictul dintre „emitere” și „înaintarea acuzaării”. Art. 63 alin. (5) și art. 65 alin. (1) plasează efectele esențiale ale schimbării statutului la momentul emiterii ordonanței. Art. 282 alin. (2), în schimb, cere o acțiune ulterioară, contradictorie și verificabilă: aducerea ordonanței la cunoștința persoanei, explicarea ei și certificarea prin semnături, dată și oră. Legea nu precizează suficient de clar care dintre aceste momente este decisiv pentru respectarea limitei maxime de trei luni.
2. Posibilitatea producerii unor efecte juridice înainte ca persoana să poată cunoaște acuzația. Dacă statutul de învinuit se naște exclusiv prin emiterea actului, persoana poate fi considerată juridic învinuită într-un interval în care nu cunoaște conținutul acuzației și nu a primit copia ordonanței. Această disociere afectează previzibilitatea situației juridice și exercitarea efectivă a dreptului la apărare.
3. Riscul manipulării reperului temporal. Data emiterii este fixată unilateral de organul de urmărire penală. În absența cerinței ca încetarea termenului maxim al calității de bănuít să fie legată de un act extern verificabil, termenul poate fi aparent respectat prin datarea ordonanței într-o zi anterioară înaintării ei efective. Tocmai asemenea diferență de dată este invocată în litigiul principal.
4. Termenul de trei luni este o garanție, nu un simplu termen tehnic. El limitează durata în care persoana poate fi menținută sub suspiciune oficială și obligă acuzarea să adopte o soluție. Din această perspectivă, legea trebuie să definească în mod riguros momentul care întrerupe termenul, iar acel moment trebuie să fie verificabil.
5. Art. 231 alin. (5) și prelungirea unei limite maxime. Formula generală privind expirarea în prima zi lucrătoare următoare nu distinge între termene acordate pentru efectuarea unui act și termene-limită care protejează persoana împotriva menținerii excesive într-un anumit statut procesual. Aplicarea automată a prorogării la termenul art. 63 alin. (2) pct. 3) poate prelungi starea de bănuít dincolo de durata nominală stabilită de legiuitor, fără o justificare individuală.
6. Calitatea legii. În jurisprudența constituțională, exigențele statului de drept și art. 23 alin. (2) impun ca legea să fie formulată cu suficientă precizie pentru a permite persoanei să prevadă consecințele

juridice. În cazul de față, două momente distincte – emiterea și înaintarea acuzării – produc efecte care se suprapun asupra aceleiași limite temporale, fără o regulă expresă de prioritate.

7. Dreptul la apărare și accesul efectiv la justiție. O persoană trebuie să poată verifica obiectiv dacă a fost menținută legal în calitate de bănuît și când a dobândit statutul de învinuit. O normă care permite organului acuzării să determine acest reper exclusiv printr-un act intern, necomunicat, reduce eficiența controlului judiciar asupra respectării termenelor și afectează art. 20 și 26 din Constituție.

IV. CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În baza celor expuse, solicităm Curții Constituționale:

1. să admită prezenta sesizare privind excepția de neconstituționalitate;
2. să constate neconstituționalitatea textului „sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire” din art. 63 alin. (5) CPP și a textului corespunzător din art. 65 alin. (1), în măsura în care acestea sunt interpretate ca permițând încetarea calității de bănuît și dobândirea calității de învinuit înainte de înaintarea efectivă a acuzării potrivit art. 282 alin. (2) CPP;
3. să constate neconstituționalitatea art. 231 alin. (5) CPP în măsura în care acesta este interpretat ca prelungind automat termenul maxim de menținere în calitate de bănuît prevăzut de art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP;
4. în subsidiar, dacă Curtea va considera că textele contestate pot primi o interpretare conformă Constituției, să stabilească prin considerente obligatorii că respectarea termenului maxim al calității de bănuît trebuie verificată prin raportare la un moment procesual real și obiectiv verificabil, iar nu prin simpla datare unilaterală a unei ordonanțe care este adusă la cunoștință ulterior.

V. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Curtea Constituțională s-a pronunțat prin HCC nr. 26/2010 asupra art. 63 alin. (6) CPP (ulterior exclus) și prin DCC nr. 141/2018 asupra art. 63 alin. (3) și art. 282 alin. (1). Obiectul prezentei sesizări este diferit, fiind concentrat asupra art. 63 alin. (5), art. 65 alin. (1) și asupra aplicării art. 231 alin. (5) la limita maximă a calității de bănuît.

Sesizarea are caracter concret și efectiv: soluția asupra normelor contestate este relevantă pentru examinarea cererii de nulitate a ordonanței de punere sub învinuire a lui Cornos Elena și pentru aprecierea consecințelor diferenței dintre data formală a ordonanței și data înaintării efective a acuzării.

VI. LISTA DOCUMENTELOR

1. Încheierea instanței de judecată privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.
2. Cererea avocatului Gheorghe Postolachi privind ridicarea excepției.
3. Ordonanța de recunoaștere a lui Cornos Elena în calitate de bănuîtă din 05.12.2016.
4. Telefonograma/citația din 03.03.2017 privind înaintarea învinuirii.
5. Ordonanța de punere sub învinuire datată 03.03.2017, cu mențiunile și semnăturile privind înaintarea efectivă a acuzării.
6. Actele relevante din dosarul penal nr. 2013470138.
7. Decizia Curții Supreme de Justiție nr. 1ra-1488/2020 din 20.10.2020, în copie, dacă se consideră necesar.

VII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

Declar pe onoare că informațiile de fapt reproduse în prezenta sesizare corespund materialelor pe care apărarea le invocă în cauza penală și că excepția este formulată în legătură directă cu soluționarea litigiului principal.

Avocat: Gheorghe Postolachi

02/10/26

ÎNCHIEIERE

12 octombrie 2026

or. Rezina

Judecătoria Orhei, sediul Rezina
Instanța în componență
Președintele ședinței,
Judecător
Grefier

Veronica Cuculescu
Maria Calugher

Cu participarea:

Procurorului
Avocaților

Ion Bernaz
Constantin Mustea
Igor Hlopețchi
Elena Cornos

Inculpatei

În lipsa:

Înculpatei
Succesorului legal al părții vătămate

Tamara Vîhristiuc
Lucia Badan

examinând în ședință de judecată publică cererea avocatului Gheorghe Postolachi, cu privire la sesizarea Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate ale prevederilor art. 63 alin. (5) CPP, în partea textului: „sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire”, art. 65 alin. (1) CPP, în partea textului: „față de care s-a emis, în conformitate cu prevederile prezentului cod, o ordonanță de punere sub învinuire” și art. 231 alin. (5) CPP, în partea în care regula potrivit căreia termenul care expiră într-o zi nelucrătoare se prelungește până la sfârșitul primei zile lucrătoare următoare poate fi aplicată și termenului maxim de menținere a persoanei în calitate de bănuit prevăzut de art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP,

A CONSTATAT:

În procedura Judecătoria Orhei, sediul Rezina, se află în proces de examinare cauza penală de învinuire a lui Cornos Elena de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 327 alin. (2) lit. b¹) și 332 alin. (1) Cod Penal și Vîhristiuc Tamara de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 42 alin. (5), 327 alin. (2) lit. b¹) și 361 alin. (1) Cod penal.

La 02.10.2026, avocatul Gheorghe Postolachi care apără interesele inculpatei Cornos Elena a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a solicitat sesizarea Curții Constituționale, în vederea verificării controlului constituționalității art. 63 alin. (5), în partea textului: „sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire”, art. 65 alin. (1), în partea textului: „față de care s-a emis, în conformitate cu prevederile prezentului cod, o ordonanță de punere sub învinuire” și art. 231 alin. (5), în partea în care regula potrivit căreia termenul care expiră într-o zi nelucrătoare se prelungește până la sfârșitul primei zile lucrătoare următoare poate fi aplicată și termenului maxim de menținere a persoanei în calitate de bănuit prevăzut de art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP.

În motivarea cererii a invocat că, în Judecătoria Orhei, sediul Rezina, se examinează cauza penală nr. 2013470138 privind învinuirea lui Cornos Elena, cauza fiind pornită la 28.05.2013. 2. La 05.12.2016 a fost emisă ordonanța de recunoaștere a lui Cornos Elena în calitate de bănuită. La 03.03.2017, ora 15:22, procurorul Ion Bernaz a expediat o

telefonogramă către Cornos Elena și avocatul Lefter Stela, prin care a stabilit înaintarea învinuirii pentru data de 06.03.2017, ora 16:00; citația a fost expediată și prin poștă. Actul de punere sub învinuire este datat cu 03.03.2017, însă, potrivit materialelor invocate de apărare, înaintarea efectivă a acușării și semnarea ordonanței de către participanți au avut loc ulterior, la 09.03.2017. Această diferență dintre data înscrisă pe ordonanță și data reală a înaintării acușării este determinantă pentru soluționarea cererii apărării privind nulitatea ordonanței de punere sub învinuire și efectele depășirii termenului maxim al calității de bănuț.

Indică că, art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP interzice menținerea persoanei în calitate de bănuț mai mult de trei luni, în lipsa prelungirii prevăzute de lege. Art. 63 alin. (3) obligă organul de urmărire penală, la expirarea termenului, să dispună fie scoaterea de sub urmărire penală, fie punerea sub învinuire. În același timp, art. 63 alin. (5) leagă încetarea calității de bănuț de „momentul emiterii” ordonanței, iar art. 65 alin. (1) definește învinuitul prin existența unei ordonanțe „emise”.

Art. 282 CPP reglementează însă o acțiune procesuală distinctă – înaintarea acușării. Potrivit alin. (2), procurorul aduce la cunoștință ordonanța, explică conținutul acesteia, iar îndeplinirea acțiunii se certifică prin semnături, cu indicarea datei și orei punerii sub învinuire. În speță, tocmai această separare dintre data formală a actului și momentul efectiv al înaintării acușării trebuie aplicată de instanță.

Consideră că, prevederile contestate nu au un caracter abstract pentru prezenta cauză. De modul în care sunt înțelese depinde dacă termenul maxim al calității de bănuț putea fi oprit prin simpla datare/emisie internă a ordonanței sau numai printr-un act procedural efectiv și verificabil de punere sub învinuire.

A mai adăugat că, Curtea Constituțională s-a pronunțat anterior asupra unor aspecte apropiate, însă nu identice. Prin HCC nr. 26 din 23.11.2010, Curtea a subliniat rolul termenelor art. 63 CPP în protejarea persoanei de arbitrar și a reținut că statutul de bănuț trebuie să fie previzibil. Prin DCC nr. 141 din 22.11.2018, Curtea a declarat inadmisibilă o excepție referitoare la textul „la momentul expirării” din art. 63 alin. (3) și la art. 282 alin. (1), considerând acele norme clare și previzibile.

Prezenta excepție are însă un obiect diferit: nu se contestă termenul de 48 de ore din art. 282 alin. (1) și nici textul „la momentul expirării” din art. 63 alin. (3), ci efectul constituțional al sintagmei „din momentul emiterii” din art. 63 alin. (5), coroborată cu art. 65 alin. (1), în situația în care data formală a ordonanței nu coincide cu data reală, verificabilă, a înaintării acușării.

Indică că în speță este relevantă și Decizia Curții Supreme de Justiție nr. 1ra-1488/2020 din 20.10.2020. În acea cauză, CSJ a considerat nefondată concluzia că termenul de trei luni fusese respectat numai pentru că ordonanța purta o dată anterioară, reținând că ordonanța fusese semnată de procuror, avocat și inculpat la o dată ulterioară. Această jurisprudență confirmă importanța datei reale și verificabile a actului procesual, dar nu înlătură problema de constituționalitate generată de formularea normelor contestate.

Astfel, obiectul excepției îl constituie prevederi din Codul de procedură penală, act care intră în categoria prevăzută de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție. Excepția este ridicată de avocatul inculpatei, parte abilitată să formuleze o asemenea cerere. Normele contestate urmează a fi aplicate direct la soluționarea cererii privind legalitatea și nulitatea ordonanței de punere sub învinuire și a efectelor depășirii termenului de menținere în calitate de bănuț. Obiectul și critica prezentei excepții nu coincid cu obiectul soluționat prin DCC nr. 141/2018, care a vizat art. 63 alin. (3) și art. 282 alin. (1).

Și-a întemeiat pretențiile în baza art. 7 alin. (3) CPP, art. 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, HCC nr. 2 din 09.02.2016 și al normelor privind jurisdicția constituțională.

Avocatul Igor Hlopețchii a declarat că susține cererea înaintată de avocatul Postolache Gheorghe și consideră că instanța urmează să se pronunțe prin încheiere doar asupra faptului

dacă excepția de neconstituționalitate înaintată întrunește condițiile prevăzute la art. 7 alin.(3) Cod de procedură penală, fără a se pronunța asupra temeiniciei sesizării.

Procurorul a considerat că cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate ridicată de avocatul Posolache Gheorghe urmează a fi respinsă pe motiv că Legea este clară, iar învinuirea a fost înaintată în termen.

Inculpata Cornos Elena a susținut cererea înaintată de avocatul Postolache Gheorghe.

Avocatul Mustea Constantin la fel a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Audiind opiniile participanților la proces, luând în considerație motivele cererii înaintate în raport cu materialele cauzei, instanța consideră cererea întemeiată urmînd a fi admisă din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3) și (4) Cod de procedură penală, în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii. Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin. (3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond. Ridicarea excepției de neconstituționalitate în procedura controlului judiciar al procedurilor prejudiciare nu suspendă examinarea cererilor, a demersurilor, a plîngerilor și a recursurilor. Dacă, în procesul judecării cauzei, instanța stabilește că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor legale și este expusă într-un act juridic care nu poate fi supus controlului constituționalității, instanța va aplica în direct legea.

În acest sens, prin Hotărârea nr. 2 din 9.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție, Curtea Constituțională a statuat că judecătorul ordinar verifică întrunirea condițiilor referitoare la obiectul excepției, calitatea autorului acesteia, aplicabilitatea prevederilor contestate în cauza pendinte și inexistența unei hotărâri anterioare a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate. Verificarea constituționalității normelor în cauză ține de competența exclusivă a Curții Constituționale.

Aplicînd aceste principii la circumstanțele cauzei, instanța constată că prima condiție este întrunită, întrucît excepția de neconstituționalitate vizează prevederi ale Codului de procedură penală al Republicii Moldova, act normativ care intră în categoria celor prevăzute de art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție.

De asemenea, excepția a fost ridicată de avocatul Gheorghe Postolachi, în interesele inculpatei Cornos Elena la data 12.10.2026 ora 12¹⁷ (pînă la rezoluțiunea contractului de

asistență juridică cu inculpata), participant la proces în calitate de apărător al acesteia, fiind astfel întrunită și condiția referitoare la calitatea autorului excepției.

În ceea ce privește condiția aplicabilității prevederilor contestate, instanța constată că aceasta este întrunită, deoarece normele criticate prezintă relevanță pentru examinarea aspectelor invocate de apărare cu privire la legalitatea ordonanței de punere sub învinuire, momentul încetării calității de bănuît și respectarea termenului maxim de menținere a persoanei în această calitate.

Astfel, potrivit cererii formulate, la data de 5.02.2016, Cornos Elena a fost recunoscută în calitate de bănuîtă, iar ordonanța de punere sub învinuire este datată cu 3.03.2017. Apărarea susține că înaintarea efectivă a acușării și semnarea actului procesual de către participanți au avut loc la 9.03.2017, invocând, în acest sens, diferența dintre data indicată în ordonanță și data realizării efective a acțiunii procesuale.

Prin urmare, între data emiterii ordonanței de punere sub învinuire și data înaintării efective a acușării există o diferență temporală contestată de apărare, care, potrivit susținerilor acesteia, poate influența aprecierea respectării termenului maxim de menținere a inculpatei în calitate de bănuît și soluționarea cererii privind legalitatea actului procesual respectiv.

În acest context, art. 63 alin. (2) pct. 3) prevede că, organul de urmărire penală nu este în drept să mențină în calitate de bănuît: persoana în privința căreia a fost dată o ordonanță de recunoaștere în această calitate – mai mult de 3 luni, iar cu acordul Procurorului General și al adjuncților săi - mai mult de 6 luni.

Art. 63 alin. (5) din Codul de procedură penală, constată că, calitatea de bănuît încetează din momentul eliberării reținutului, revocării măsurii preventive aplicate în privința lui ori, după caz, anulării ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuît și scoaterii lui de sub urmărire, sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire.

În ceea ce privește art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală, instanța reține că această dispoziție reglementează statutul procesual al învinuitului, prin raportare la emiterea ordonanței de punere sub învinuire. În coroborare cu art. 63 alin. (5) din același cod, norma prezintă relevanță pentru determinarea momentului încetării calității de bănuît și dobândirii calității de învinuit, aspect care constituie obiectul criticilor formulate de apărare.

Pe de altă parte, art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală reglementează că, înaintarea acușării învinuitului se va face de către procuror în prezența avocatului în decurs de 48 de ore din momentul emiterii ordonanței de punere sub învinuire, dar nu mai târziu de ziua în care învinuitul s-a prezentat sau a fost adus în mod silit.

În consecință, critica autorului excepției vizează efectele juridice ale emiterii ordonanței de punere sub învinuire în situația în care data formală a actului nu coincide cu data înaintării efective a acușării. Or, determinarea momentului relevant pentru încetarea calității de bănuît poate avea consecințe asupra aprecierii respectării termenelor procesuale prevăzute de lege și asupra soluționării cererilor formulate de apărare în cadrul cauzei penale pendinte.

Totodată, instanța constată că prevederile art. 231 alin. (5) din Codul de procedură penală reglementează că, dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează.

Această critică este legată de problema determinării momentului expirării termenului maxim de menținere a persoanei în calitate de bănuît și, implicit, de stabilirea momentului în care autoritățile de urmărire penală trebuie să adopte măsurile procesuale prevăzute de lege. Prin urmare, și sub acest aspect, prevederea contestată prezintă relevanță pentru problema juridică invocată de apărare.

Cu privire la existența unei hotărâri anterioare a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate, instanța reține că autorul excepției a invocat Decizia de inadmisibilitate nr. 141 din 22.11.2018, prin care Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra unor prevederi

5
ale art. 63 alin. (3) și art. 282 alin. (1) din Codul de procedură penală. Din obiectul acestei decizii rezultă că examinarea anterioară a vizat dispoziții și critici distincte de cele formulate prin prezenta cerere, care se referă la art. 63 alin. (5), art. 65 alin. (1) și art. 231 alin. (5) din Codul de procedură penală.

Prin urmare, în limitele verificării care revine instanței ordinare, simpla existență a deciziei menționate nu demonstrează că prezenta excepție are același obiect cu cel examinat anterior de Curtea Constituțională. Competența de a aprecia admisibilitatea sesizării și de a examina criticile de neconstituționalitate aparține Curții Constituționale, în condițiile legii.

În aceste împrejurări, instanța constată că excepția de neconstituționalitate vizează prevederi ale unui act normativ susceptibil de control constituțional, a fost ridicată de reprezentantul unei părți în proces, iar normele contestate prezintă legătură cu problemele juridice ce urmează a fi soluționate în cauza penală. Totodată, din elementele invocate nu rezultă existența unei hotărâri anterioare a Curții Constituționale având ca obiect exact prevederile contestate prin prezenta cerere.

Instanța reiterează că nu este competentă să aprecieze dacă textele contestate contravin efectiv Constituției și nici să se substituie Curtea Constituțională în examinarea fondului criticilor formulate. Rolul său se limitează la verificarea condițiilor prevăzute de art. 7 alin. (3¹) din Codul de procedură penală, condiții care, în speță, sunt întrunite.

În consecință, instanța ajunge la concluzia că cererea avocatului Gheorghe Postolachi, care a fost susținută de inculpata Cornos Elena și noul apărător Igor Hlopețchi, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale a Republicii Moldova urmează a fi admisă, cu transmiterea către Curtea Constituțională a sesizării privind controlul constituționalității prevederilor contestate, în limitele formulate de autorul excepției.

În conformitate cu prevederile art. 7 alin. (3) și alin. (3¹) din Codul de procedură penală, art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, ținând cont de Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016, instanța de judecată -

DISPUNE :

Se admite cererea avocatului Gheorghe Postolachi, ca fiind întemeiată.

Se sesizează Curtea Constituțională privind controlul constituționalității prevederilor art. 63 alin. (5), în partea textului: „sau din momentul emiterii de către organul de urmărire penală a ordonanței de punere sub învinuire”, art. 65 alin. (1), în partea textului: „față de care s-a emis, în conformitate cu prevederile prezentului cod, o ordonanță de punere sub învinuire” și art. 231 alin. (5), în partea în care regula potrivit căreia termenul care expiră într-o zi nelucrătoare se prelungește până la sfârșitul primei zile lucrătoare următoare poate fi aplicată și termenului maxim de menținere a persoanei în calitate de bănuیت prevăzut de art. 63 alin. (2) pct. 3) CPP.

Prezenta încheiere, împreună cu sesizarea întocmită și materialele necesare ale dosarului, se transmite Curții Constituționale a Republicii Moldova în termen de 5 zile de la data emiterii.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

/semnătura/

Veronica Cuculescu

Copia corespunde cu originalul.

Președintele ședinței,
Judecător

Veronica Cuculescu